

2. 9. 2002

ID: 18344

Rozhodnutí o svolání valné hromady společnosti

V rámci rozhodování soudu o svolání valné hromady společnosti nelze jako předběžnou otázku posuzovat, zda byla jiná valná hromada svolána řádně.

V rámci rozhodování soudu o svolání valné hromady společnosti nelze jako předběžnou otázku posuzovat, zda byla jiná valná hromada svolána řádně.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Odo 694/2001, ze dne 26.6.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci návrhu K. M., o svolání valné hromady úpadkyně G. S., a.s., vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 9 Cm 289/97, o dovolání G. S., a.s., proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 12. června 2001, č.j. 3 Cmo 605/2000-175, tak, že usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 12. června 2001, č.j. 3 Cmo 605/2000-175, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Napadeným usnesením potvrdil odvolací soud usnesení Krajského obchodního soudu v Brně ze dne 28.4.2000, č.j. 9 Cm 289/97-127, ve výrocích I. a III., kterými tento soud zmocnil navrhovatele ke svolání mimořádné valné hromady G. S., a.s. (dále též jen „společnost“) s programem uvedeným ve výroku soudu prvního stupně a určil jejího předsedu a změnil výrok o náhradě nákladů řízení co do výše přisouzených nákladů. Přitom soud prvního stupně rozhodoval ve věci již podruhé, když jeho první rozhodnutí odvolací soud zrušil, protože soud nesvolal jednání k provedení důkazů.

V odůvodnění svého usnesení odvolací soud uvedl, že na základě doplněného dokazování zjistil, že navrhovatel jako majitel 5.879 akcií žádá o svolání mimořádné valné hromady s programem: 1. zahájení, schválení hlasovacího a jednacího řádu, 2. volba orgánů valné hromady, 3. odvolání představenstva a dozorčí rady, 4. volba představenstva a dozorčí rady, 5. změna stanov, 6. schválení usnesení, 7. závěr.

Žádost převzal dne 1.10.1997 adresát, M. S., člen představenstva společnosti a dne 28.9.1997 M. V., člen představenstva společnosti. Dále zjistil, že představenstvo svolalo na den 12.4.1999 mimořádnou valnou hromadu, vedle žádosti jiných akcionářů rovněž k žádosti navrhovatele s programem: 1. zahájení a volba předsedy a dalších orgánů valné hromady, 2. schválení jednacího řádu, 3. odvolání představenstva a dozorčí rady, 4. volba představenstva a dozorčí rady, 5. změna stanov, 6. diskuse, 7. usnesení, 8. závěr. Rozhodným dnem k účasti na této valné hromadě je den 8.4.1999.

Společnost vydala akcie I. C. ... a ke dni 8.4.1999 mělo asi 75 % jejích akcionářů sídlo nebo bydliště mimo území města B., někteří z nich i mimo území České republiky. Navrhovatel měl ke dni 28.9.1997 6.113 kmenových akcií společnosti I. C., ke dni 1.10.1997 měl 6.161 kusů akcií téhož I. a dne 4.6.2001 26.438 akcií I. C. .

Podle § 181 odst. 1 až 3 obchodního zákoníku ve znění zákona č. [77/1997](#) Sb. (dále též jen „obch. zák.“) mohou akcionáři, kteří mají akcie nebo zatímní listy jejichž jmenovitá hodnota přesahuje alespoň 10 % základního jmění, požádat představenstvo o svolání mimořádné valné hromady k projednání navržených záležitostí. Představenstvo svolá mimořádnou valnou hromadu tak, aby se konala nejpozději do čtyřiceti dnů ode dne, kdy mu došla žádost o její svolání. Nesplní-li představenstvo uloženou povinnost, rozhodne soud na žádost uvedeného akcionáře (akcionářů) o tom, že jej zmocňuje ke svolání valné hromady.

Odvolací soud má za prokázané, že navrhovatel požádal o svolání mimořádné valné hromady žádostí doručenou členům představenstva společnosti M. V. a M. S. Námitku společnosti, že M. V. nebyl k uvedenému dni členem představenstva, shledal odvolací soud nedůvodnou, neboť společnost ji ničím nedoložila a jmenovaný byl k uvedenému dni zapsán jako člen představenstva v obchodním rejstříku. Kromě toho by bylo postačující doručení žádosti jednomu členu představenstva. Navrhovatel splňoval v rozhodné době podmínku, že byl majitelem akcií společnosti o jmenovité hodnotě přesahující 10 % základního jmění. Tuto podmínku splňoval i ke dni podání návrhu na zahájení řízení a ke dni rozhodnutí odvolacího soudu.

Z uvedeného vyplývá, že představenstvu vznikla povinnost požadovanou valnou hromadu svolat, a to v patnáctidenní lhůtě (§ 181 odst. 2 obch. zák.) vhodným způsobem určeným stanovami.

Odvolací soud uzavřel, že obchodní zákoník výslovně neukládá (a nelze k tomu dospět ani výkladem) představenstvu povinnost, svolat ke každé žádosti oprávněného akcionáře zvláštní valnou hromadu. Pokud pořad valné hromady svolané představenstvem zahrnuje navržený program, není důvodu, aby povinnost svolat mimořádnou valnou hromadu (i z důvodu hospodárnosti) byla splněna svoláním jedné mimořádné valné hromady k několika žádostem akcionářů - ovšem za předpokladu, že výkon této povinnosti nebude v rozporu s dobrými mravy.

V projednávané věci představenstvo společnosti povinnost svolat mimořádnou valnou hromadu nesplnilo. Odvolací soud posoudil jako předběžnou otázku způsob svolání mimořádné valné hromady konané dne 12.4.1999, avšak pouze ve vztahu k hodnocení otázky splnění povinnosti představenstva svolat mimořádnou valnou hromadu a dospěl k závěru, že jestliže ani 75 % akcionářů společnosti mělo bydliště nebo sídlo mimo sídlo společnosti, není možné považovat vyvěšení pozvánky po dobu 17 dnů v sídle společnosti za vhodný způsob svolání valné hromady, byť byl tento způsob v souladu se stanovami společnosti. Pro svolání valné hromady totiž obchodní zákoník stanoví kumulativně splnění dvou podmínek - její svolání způsobem určeným stanovami, přičemž tento způsob musí být vhodný.

O žádosti společnosti o připuštění dovolání odvolací soud nerozhodl, maje ji za nekonkrétní.

Proti usnesení odvolacího soudu podala společnost dovolání. Co do jeho přípustnosti odkázala na ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) a c) občanského soudního řádu (dále též jen „o.s.ř.“), ve znění účinném od 1.1.2001.

Dovolatelka tvrdí, že způsob svolání valné hromady vyvěšením pozvánky v sídle společnosti nelze bez dalšího označit za odporující zásadám poctivého obchodního styku. Vhodný způsob svolání určený stanovami však není proměnná hodnota dle struktury akcionářů, obzvláště má-li společnost akcie na majitele. Je-li takový způsob možný a obecně používaný - a v době začlenění tohoto ustanovení do stanov byl užíván hojně, nelze jej bez dalšího ignorovat a tvrdit, že svolání valné hromady takovým způsobem je nevyhovující pro účely ustanovení § 181 odst. 1 obch. zák. Dovolatelka má za to, že nelze ve stanovách určený způsob svolání valné hromady považovat za nevhodný jen pro určité svolání valné hromady. Buď je způsob vhodný, anebo nevhodný. Společnost nemá ve stanovách na výběr více způsobů, ze kterých by mohla vzhledem k okolnostem volit. Dovedeno ad absurdum, by při úpravě v obchodním zákoníku platné v době svolání valné hromady nebylo možné svolat valnou hromadu vůbec, když byl ve stanovách určen nevhodný způsob svolání valné hromady a zákon nenabízel náhradní řešení. Byla-li valná hromada svolána způsobem upraveným stanovami, a jejím způsobem jednání bylo i to, co žádali minoritní akcionáři, nelze učinit závěr, ke kterému dospěl soud v napadaném rozhodnutí. Dovolatelka navrhuje, aby Nejvyšší soud napadené usnesení stejně jako usnesení soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Podle části dvanácté, hlavy první, bodu 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů, se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1.1.2001).

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 15.3.2002 č.j. 44 K 39/2001-37 byl na společnost prohlášen konkurs, jehož účinky nastaly téhož dne. Protože však v projednávané věci nejde o řízení o nároku, týkajícím se majetku patřícího do konkursní podstaty ani o nároku, který by měl být z konkursní podstaty uspokojen (§ 14 odst. 1 písm. c) zákona č. [328/1991](#) Sb.), Nejvyšší soud v řízení pokračoval.

Dovolatelka z obsahového hlediska uplatnila přípustnost dovolání podle ustanovení § 239 odst. 2 o. s. ř.

Předpokladem přípustnosti dovolání podle § 239 odst. 2 o. s. ř. je závěr odvolacího soudu, že rozhodnutí odvolacího soudu nebo některá v něm řešená právní otázka, mají po právní stránce zásadní význam. Přitom otázku, zda dovoláním napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní význam, řeší dovolací soud jako otázku předběžnou. Teprve kladným závěrem odvolacího soudu se stává dovolání přípustným.

O rozhodnutí odvolacího soudu, které má po právní stránce zásadní význam se jedná, jestliže je v rozhodnutí řešena právní otázka významná nejen pro rozhodnutí v projednávané věci. Přitom musí jít o otázku, která dosud není řešena v rozhodovací praxi vyšších soudů (anebo v ní není řešena

jednotně) a která není řešena ani v rozhodnutí nižšího soudu publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ani ve stanovisku Nejvyššího soudu, popřípadě o případ, kdy napadené rozhodnutí řeší určitou právní otázku v rozporu s publikovanou judikaturou. Za otázku zásadního právního významu nelze považovat takovou otázku, která byla v napadeném rozhodnutí řešena v souladu s ustálenou soudní praxí. Kladné řešení této otázky je totiž nezbytným předpokladem pro uplatnění právních závěrů odvolacího soudu.

Mimo předpokladu včasného návrhu na vyslovení přípustnosti dovolání (který byl v dané věci naplněn) může být dovolání ve smyslu citovaného ustanovení přípustné jen tehdy, jde-li o řešení právní otázky (jiné otázky, zejména posouzení správnosti nebo úplnosti skutkových zjištění, přípustnost neumožňují) a jde-li zároveň o právní otázku zásadního významu.

Zásadní právní význam dovolací soud shledává (a potud má dovolání za přípustné) v řešení otázky, zda je možno posuzovat vhodnost způsobu svolání valné hromady určeného ve stanovách pro konkrétní případ.

Při řešení predestřené otázky se dovolací soud musel zabývat též tím, zda je možné jako předběžnou otázku v rámci rozhodování o svolání valné hromady posuzovat, zda byla jiná valná hromada svolána řádně. V této otázce dospěl Nejvyšší soud k závěru, že takové přezkoumání není možné. Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že platnost usnesení valné hromady, a tedy i podmínky jeho platnosti (když řádné svolání valné hromady je jednou z takových podmínek), lze posuzovat pouze k žalobě na neplatnost takového usnesení anebo v rejstříkovém řízení o zápisu skutečnosti založené usnesením do obchodního rejstříku (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13.1.1999, sp. zn. 1 Odon 101/97, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 5/2000.

Jakýkoli jiný postup by totiž zásadním způsobem zasáhl do právní jistoty účastníků. V projednávané věci mohou nastat - ve vztahu k usnesením valné hromady konané dne 12.4.1999 - dvě zásadně odlišné situace. Pokud by usnesení této valné hromady nebyla napadena žalobou na vyslovení jejich neplatnosti anebo by taková žaloba byla neúspěšná, považují se za platná a dále je již nelze přezkoumávat, jak shora uvedeno, jinak než v rejstříkovém řízení. (Svolání další valné hromady se stejným programem a případné přijetí stejných nebo opačných usnesení, by pak vyvolalo stav značné právní nejistoty). Kdyby však byla žaloba na neplatnost usnesení valné hromady úspěšná, nic by nebránilo svolání požadované valné hromady.

Odvolací soud tedy řešil posuzovanou právní otázku, aniž byl v rámci projednávané věci k jejímu řešení oprávněn a na tomto řešení založil svůj právní závěr.

Právní závěr, na kterém založil odvolací soud své rozhodnutí, je tedy nesprávný. Proto Nejvyšší soud jeho rozhodnutí podle ustanovení § 243b odst. 1, věta za středníkem o. s. ř. rozhodnutí zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Další články:

- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada](#)
- [Směnečný a šekový platební rozkaz, prominutí zmeškání lhůty \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o dílo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejné zakázky](#)
- [Výklad právních předpisů, přepravní smlouva](#)
- [Smluvní pokuta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)